

نگاهی به قراردادهای تقاضا محور در دانشگاه فردوسی مشهد در سال های ۱۳۹۹-۱۳۹۶

مقدمه

می پردازد. منظور از قراردادهای تقاضا محور، قراردادهایی می باشد که مجری، یک طرح پژوهشی جهت رفع نیاز متقاضی، در زمان و با ارزش مالی معینی ارائه می کند. تقاضا می تواند از سوی سازمان های ذیصلاح بیرونی باشد که منجر به عقد قراردادهای برون دانشگاهی می شود و یا از سوی واحدهای داخل دانشگاه باشد که منجر به عقد قراردادهای داخلی می شود.

بررسی ها نشان می دهد که در طی سال های ۱۳۹۹-۱۳۹۶ به طور متوسط حدود ۱۴ درصد از اعضای هیات علمی دانشگاه در طرح های تقاضا محور مشارکت داشته اند. دانشکده های مهندسی و علوم با ۴۲ و ۱۴٫۲ درصد از ارزش کل قراردادهای برون دانشگاهی بیشترین سهم را داشته اند. همچنین سازمان های دولتی با ۵۹٫۱ و نهادهای عمومی غیردولتی با ۲۵٫۶ درصد از ارزش قراردادهای برون دانشگاهی بالاترین سهم را در سازمان های متقاضی داشته اند.

در این گزارش ابتدا تعداد و ارزش قراردادهای برون دانشگاهی در طی سال های ۱۳۹۹-۱۳۹۶ بررسی می شود و سپس سهم دانشکده ها، پژوهشکده ها و مراکز رشد در این قراردادها مورد کنکاش قرار می گیرد. در ادامه تفکیک قراردادها بر حسب سازمان های متقاضی ارائه می شود. در انتهای گزارش نیز قراردادهایی که متقاضی آن واحدهای داخل دانشگاه بوده است به صورت مجزا مورد بررسی قرار می گیرد.

با توجه به تغییرات روزافزون محیط پیرامون و به تبع آن تغییر اولویت ها و نیازمندی های جامعه، ماموریت و نقش دانشگاه ها در تعامل با جامعه و اثربخشی اجتماعی، بیش از پیش پر رنگ تر شده است. در همین راستا دانشگاه فردوسی مشهد با تاکید در اولین و دومین سند راهبردی خود بر ارتقای توانمندی در کارآفرینی، افزایش تولید فناوری، توسعه قابلیت های بهره برداری و انتقال فناوری های نوین، تولید و ارائه محصولات و نیز خود اتکایی مالی، درصدد تعامل هر چه بیشتر با بخش صنعت و جامعه است.

دانشگاه فردوسی مشهد، مطابق اولین سند راهبردی خود، قرار بوده است تا نسبت درآمد اختصاصی خود به هزینه ها را تا پایان سال ۱۳۹۹ به ۵۰ درصد برساند اما این نسبت در پایان سال ۹۹، ۲۴ درصد بوده است که نشان دهنده تحقق ۴۶ درصدی این شاخص است. رسیدن به خوداتکایی مالی نیازمند تنوع و پایداری منابع است. بررسی ها نشان می دهد که بخش مهمی از درآمدهای اختصاصی دانشگاه فردوسی مشهد مربوط به منابع ناپایدار از جمله شهریه دانشجویان است. این در حالی است که سهم قراردادهای تقاضا محور برون دانشگاهی تنها حدود ۳ درصد درآمدهای اختصاصی دانشگاه است.

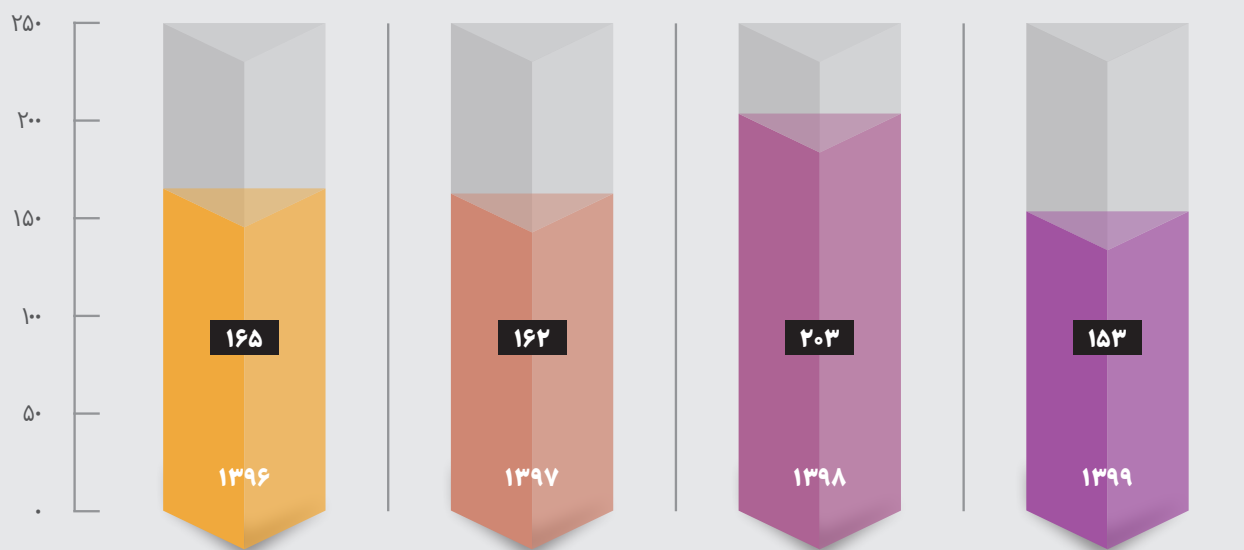
این شماره از سامان آماری، به بررسی وضعیت قراردادهای تقاضا محور منعقد شده در سال های ۱۳۹۹-۱۳۹۶ در دانشگاه فردوسی مشهد

قراردادهای برون دانشگاهی در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

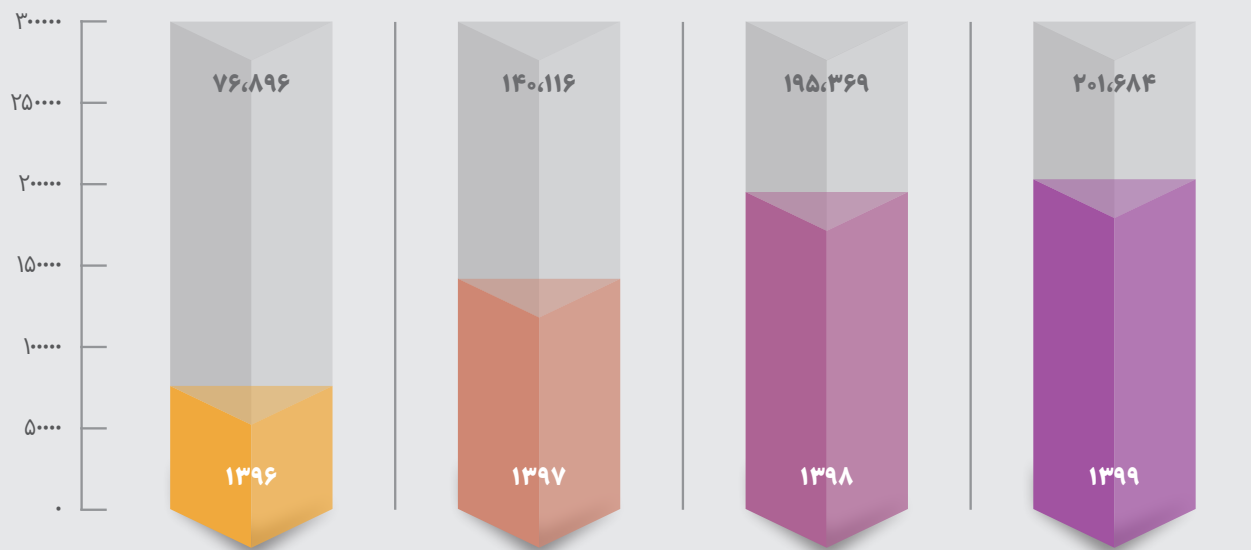
در طی سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹، ۷۳۰ قرارداد تقاضامحور با اعتبار ۶۷۰،۹۴۷ میلیون ریال منعقد گردیده که ۶۸۳ قرارداد از آن با ارزش ۶۱۴،۰۶۵ میلیون ریال و ۲،۵۰۰،۰۰۰ یورو، برون‌دانشگاهی بوده است. با در نظر گرفتن ۱۵ درصد از ارزش کل قراردادهای برون دانشگاهی به عنوان عواید حاصل از انعقاد قراردادهای برون دانشگاهی برای دانشگاه، ۳ درصد از درآمد اختصاصی دانشگاه، از این محل بوده است. البته ممکن است که این قراردادها، عواید غیرمستقیمی نیز از طریق خرید تجهیزات برای دانشگاه داشته باشند.

در نمودار شماره (۱) تعداد و در نمودار شماره (۲) ارزش (۶۸۳ قرارداد برون دانشگاهی منعقد شده به تفکیک سال عقد قرارداد آمده است. نمودار شماره (۲) نشان می‌دهد به طور متوسط، سالانه ۴۱/۶۲ درصد رشد در ارزش قراردادهای برون دانشگاهی وجود داشته و این در حالی است که طبق گزارش مرکز آمار ایران، متوسط نرخ تورم در این سال‌ها ۳۲/۷ درصد بوده است. با احتساب مبلغ ارزی ۲،۵۰۰،۰۰۰ یورو می‌توان گفت، وضعیت قراردادهای برون دانشگاهی با رشد مثبت همراه بوده است.

نمودار (۱) تعداد قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

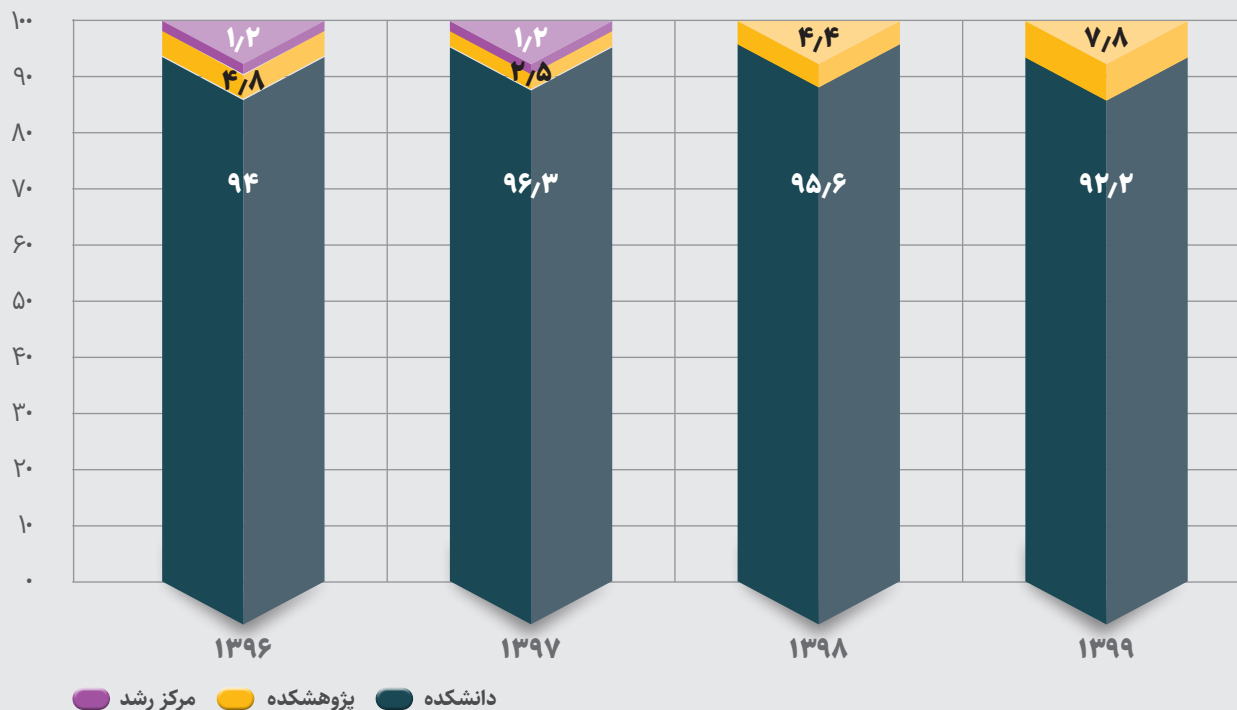

نمودار (۲) ارزش (میلیون ریال) قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

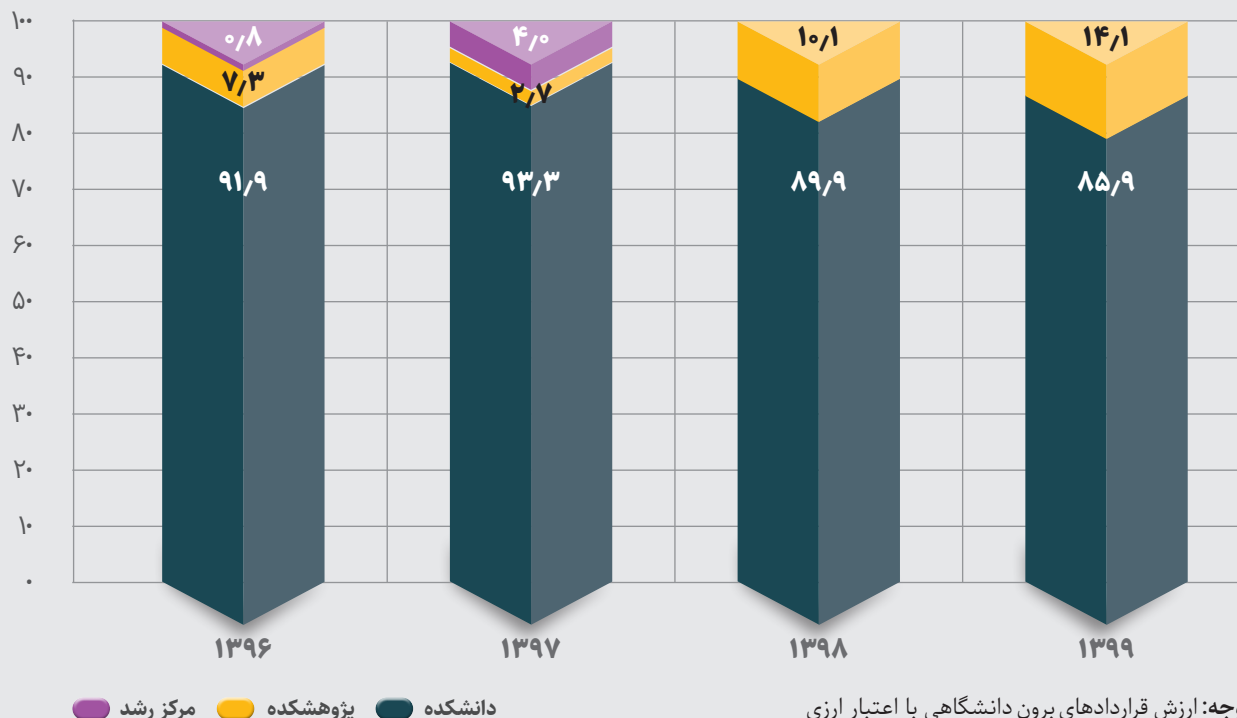

آمار و اطلاعات در نمودار های شماره (۳) و شماره (۴) نشان میدهد که به طور متوسط در سال های ۱۳۹۶-۱۳۹۹ در ۹۴/۵ درصد از قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده دانشکده ها مجری قرارداد بوده اند و ۸۹/۶ درصد از ارزش قراردادهای منعقد شده مربوط به دانشکده ها بوده است.

نمودار (۳) سهم (درصد) دانشکده/پژوهشکده/مرکز رشد از تعداد قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده در سال های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

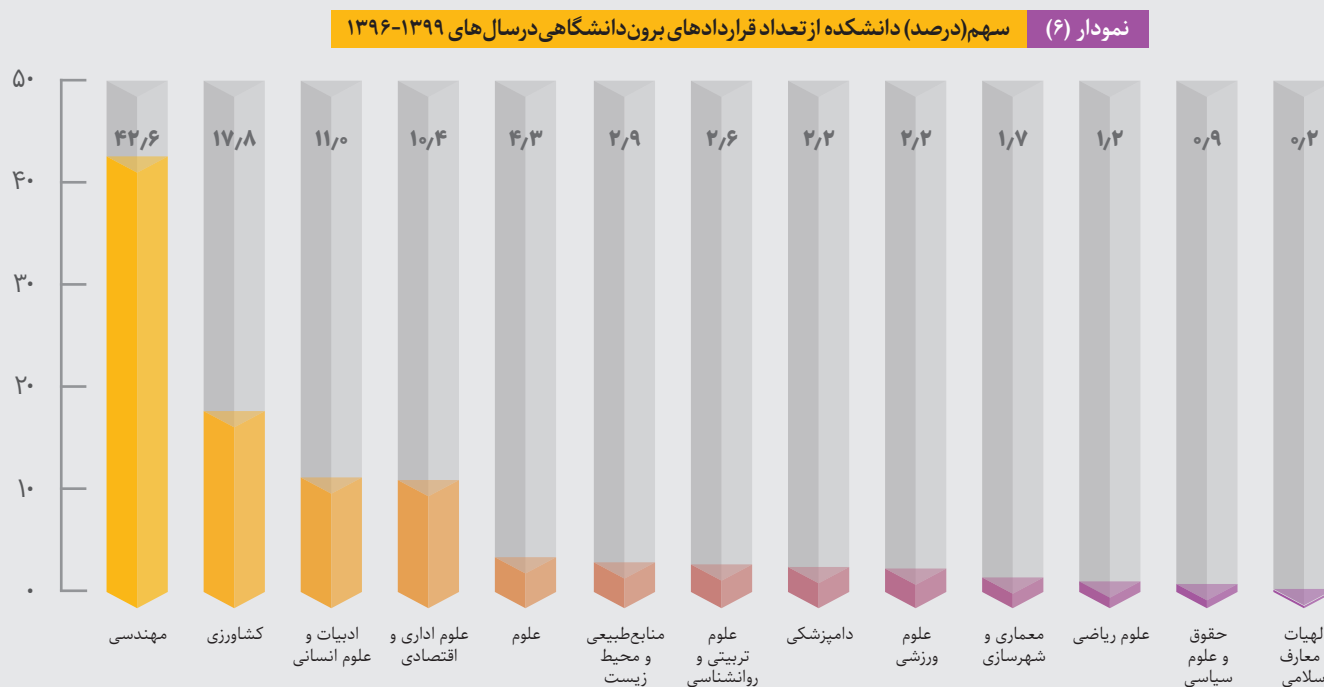
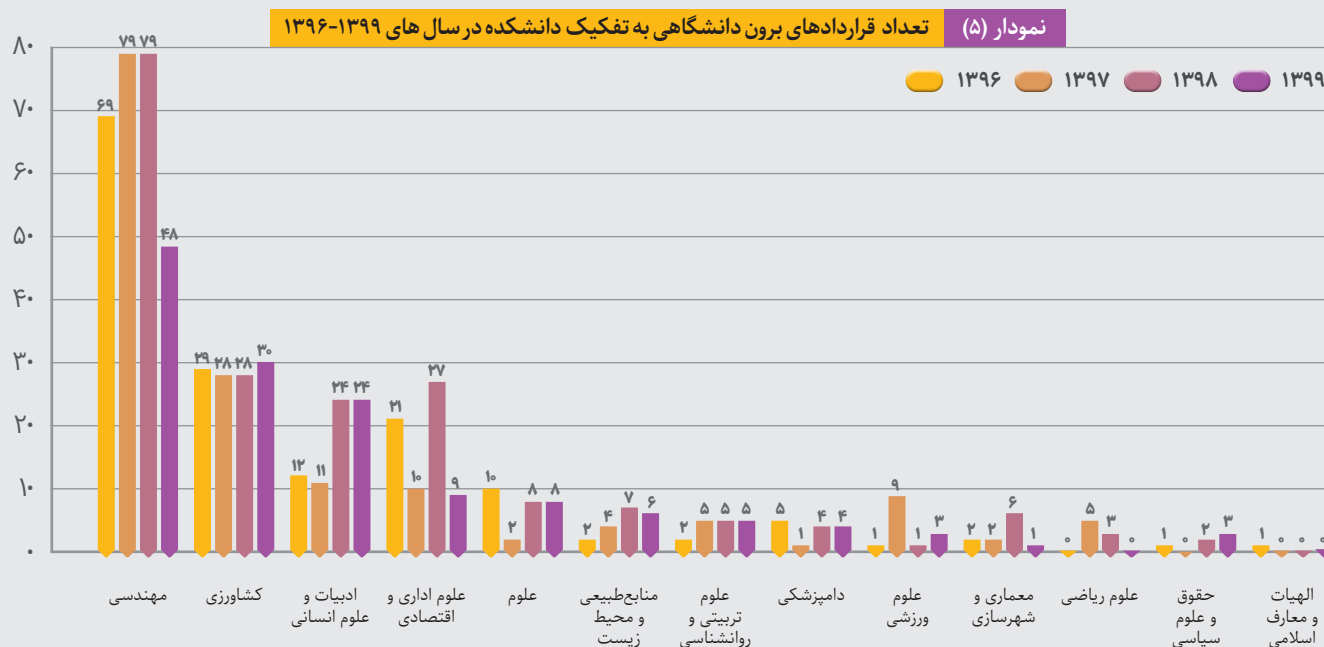
نمودار (۴) سهم (درصد) دانشکده/پژوهشکده/مرکز رشد از ارزش قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده در سال های ۱۳۹۶-۱۳۹۹ (میلیون ریال)

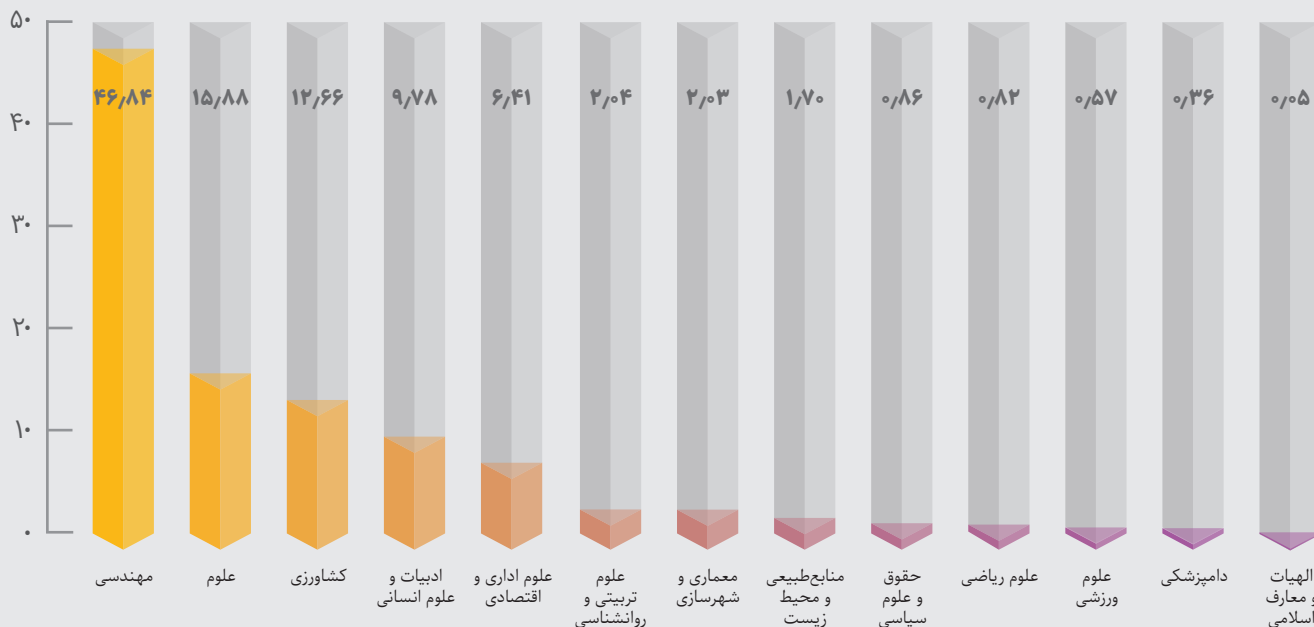
توجه: ارزش قراردادهای برون دانشگاهی با اعتبار ارزی در نمودارهای شماره (۲) و (۴)، لحاظ نشده است.

نگاهی به عملکرد دانشکده‌ها در انعقاد قراردادهای برون دانشگاهی در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

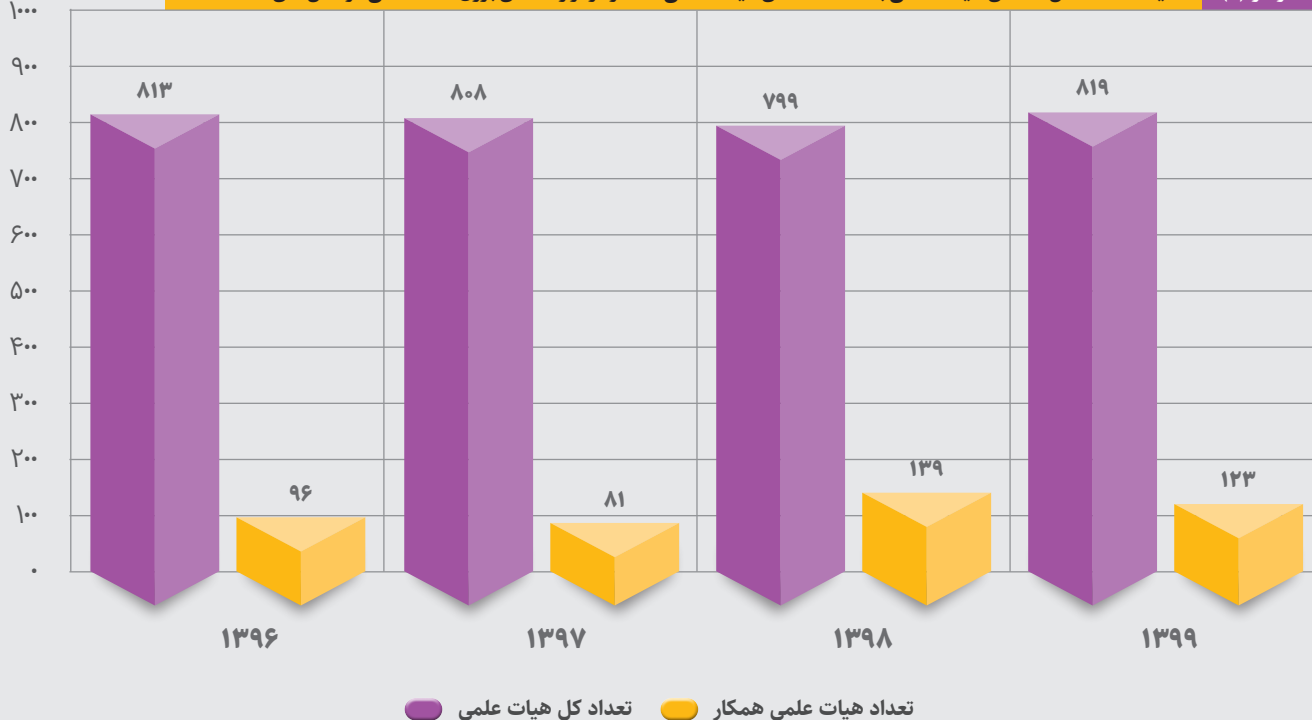
همان گونه که اعداد و ارقام در نمودار شماره (۵) و شماره (۶) نشان می‌دهد، در طی سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹، در میان دانشکده‌ها، دانشکده مهندسی با اختصاص ۴۲٫۶ درصد، دانشکده کشاورزی با ۱۷٫۸ درصد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی با ۱۱ درصد و دانشکده علوم اداری و اقتصادی با ۱۰٫۴ درصد فعال‌ترین دانشکده‌ها در زمینه تعداد قراردادهای برون دانشگاهی بوده‌اند و دانشکده‌های الهیات و معارف اسلامی، حقوق و علوم سیاسی و علوم ریاضی کمترین قرارداد را داشته‌اند. همچنین اطلاعات نمودار شماره (۷) سهم هر دانشکده از ارزش میلیون ریالی قراردادهایی را نشان می‌دهد که با دانشکده‌ها منعقد گردیده است. دانشکده‌های مهندسی، علوم و کشاورزی بیشترین سهم از ارزش مالی قراردادها را در میان دانشکده‌ها دارا هستند.

نمودار (۷) سهم (درصد) دانشکده از ارزش قراردادهای برون دانشگاهی در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

نمودار (۸) مقایسه تعداد کل اعضای هیات علمی با تعداد اعضای هیات علمی همکار در قراردادهای برون دانشگاهی در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

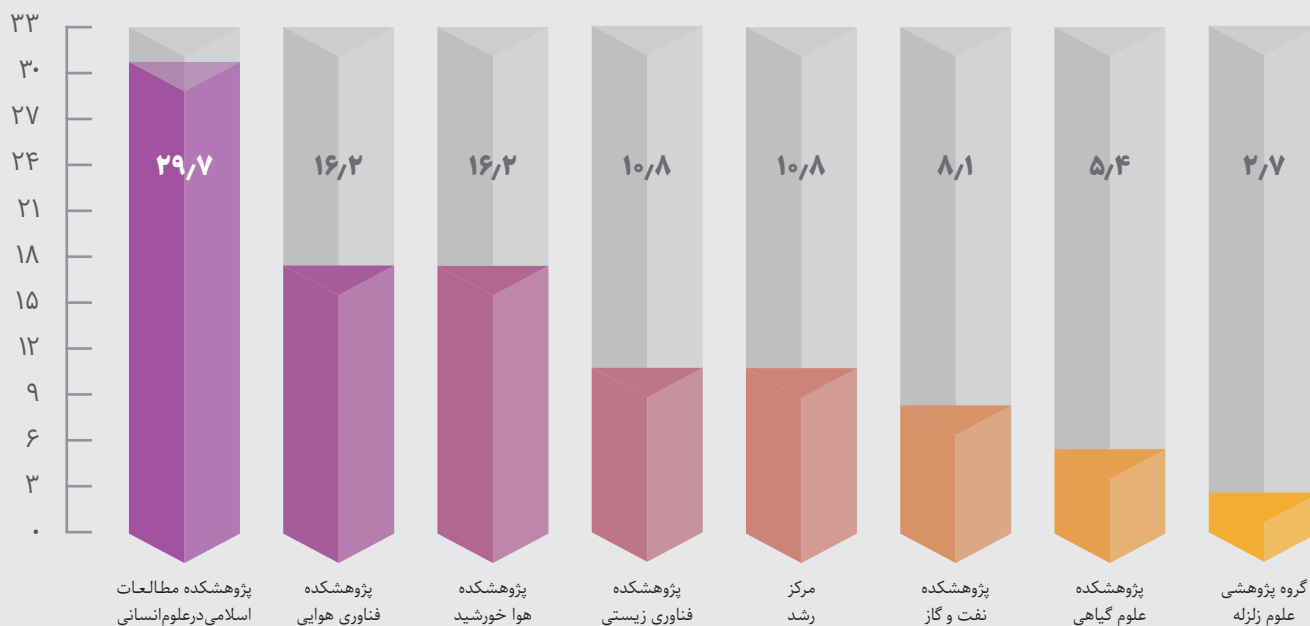

آمار و اطلاعات نمودار شماره (۸) نشان می‌دهد، به طور متوسط طی سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹، حدود ۱۴ درصد از کل اعضای هیات علمی، در قراردادهای منعقد شده، همکاری داشتند.

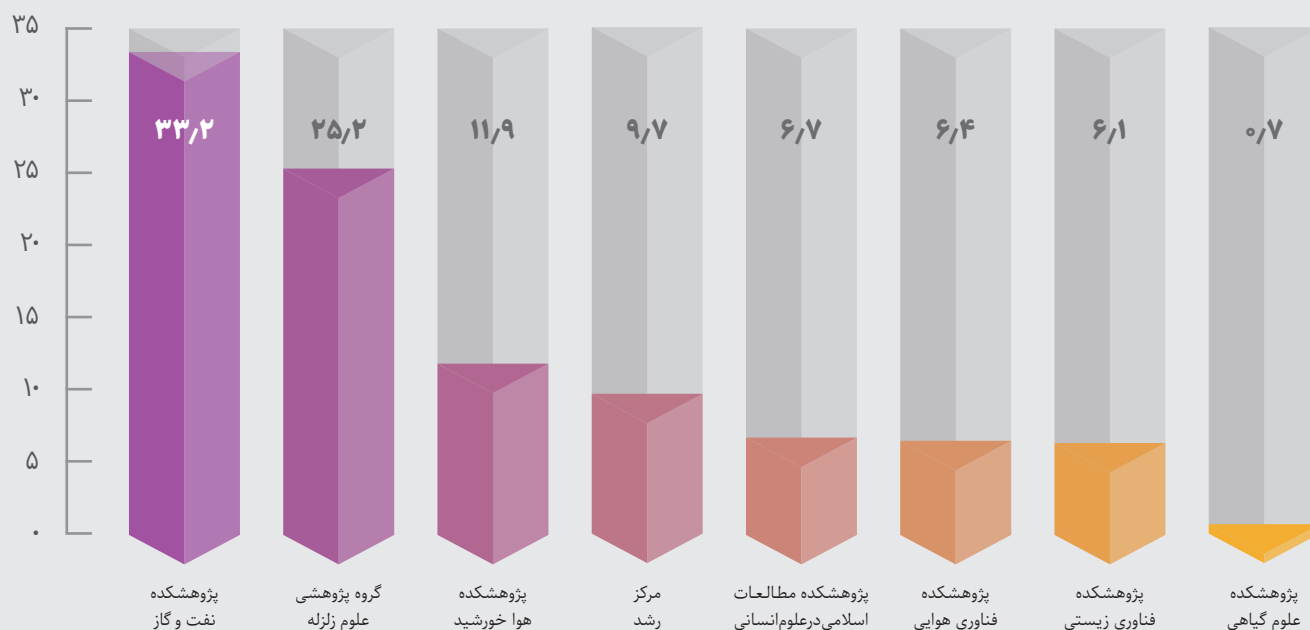
نگاهی به عملکرد پژوهشکده‌ها و مرکز رشد در انعقاد قراردادهای برون دانشگاهی در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

بررسی اطلاعات در نمودارهای شماره (۹) و شماره (۱۰) نشان می‌دهد ۵٫۴ درصد از کل قراردادهای منعقد شده در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹، با ارزش ۶۳۰۷۵۹ میلیون ریال، مربوط به پژوهشکده‌ها و مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه می‌باشد. پژوهشکده‌های مطالعات اسلامی در علوم انسانی، فناوری هوایی و هواخوردی بیشترین سهم را در میان تعداد قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده با پژوهشکده‌ها و پژوهشکده نفت و گاز و گروه پژوهشی علوم زلزله بیشترین سهم را در ارزش قراردادهای منعقد شده دارا می‌باشند.

نمودار (۹) سهم (درصد) پژوهشکده/مرکز رشد از تعداد قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده با پژوهشکده‌ها/مرکز رشد در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

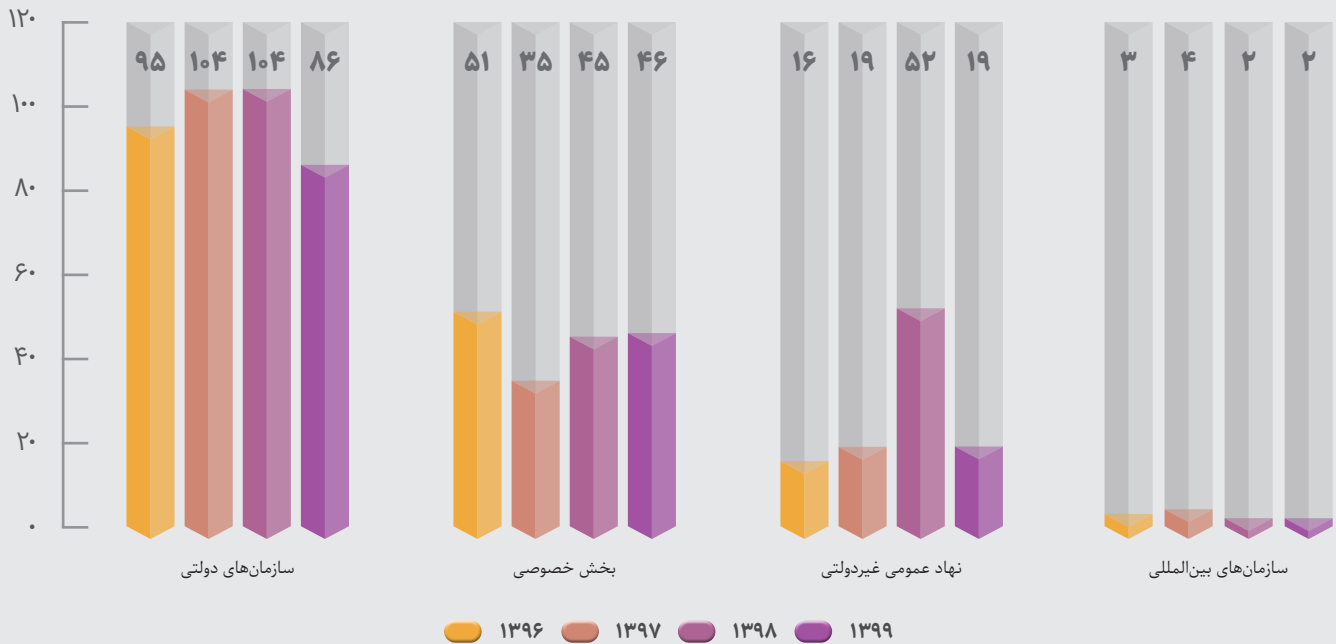
نمودار (۱۰) سهم (درصد) پژوهشکده/مرکز رشد از ارزش قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده با پژوهشکده‌ها/مرکز رشد در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

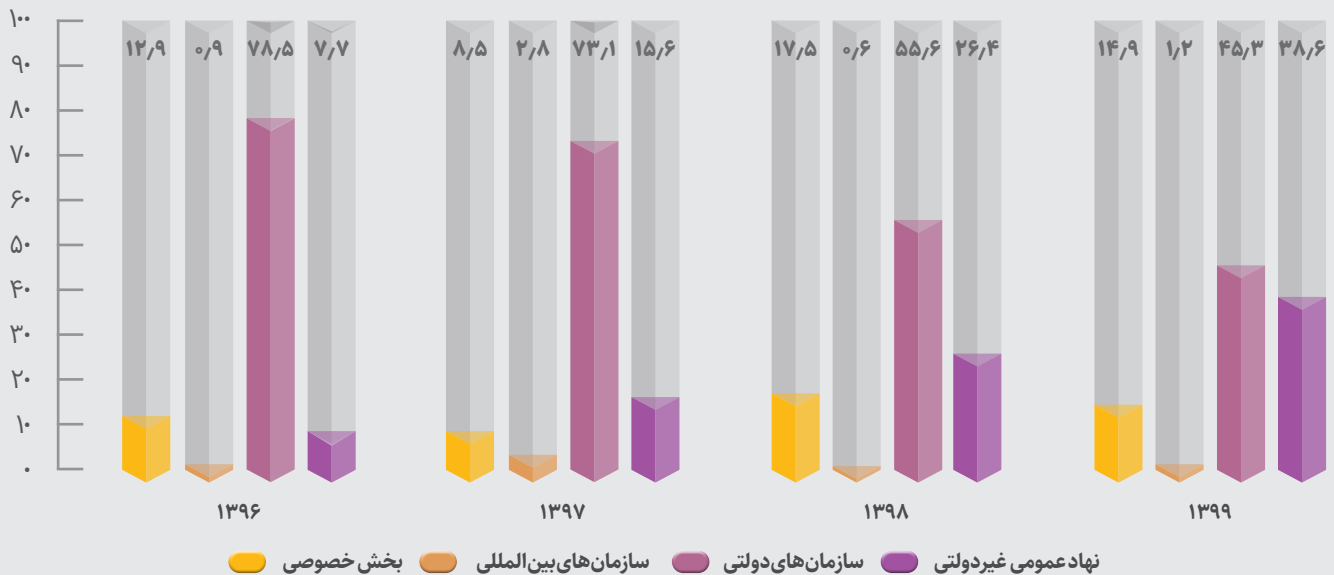
نگاهی به تعداد و مبلغ قراردادهای تفکیک سازمان‌های طرف قرارداد در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

آمار و اطلاعات در نمودارهای شماره (۱۱) تا (۱۴) نشان می‌دهد، در طی سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹، ۵۷ درصد از قراردادهای منعقد شده با سازمان‌های دولتی بوده است، ۲۵٫۹ درصد با بخش خصوصی، ۱۵٫۵ درصد با نهادهای عمومی غیردولتی*، ۱٫۶ درصد با سازمان‌های بین‌المللی بوده است. سازمان‌های دولتی با ۵۹٫۱ درصد و نهادهای عمومی غیردولتی با ۲۵٫۶ درصد از ارزش قراردادهای برون دانشگاهی بالاترین سهم را در سازمان‌های متقاضی داشته‌اند.

نمودار (۱۱) تعداد قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده به تفکیک سازمان‌های طرف قرارداد در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

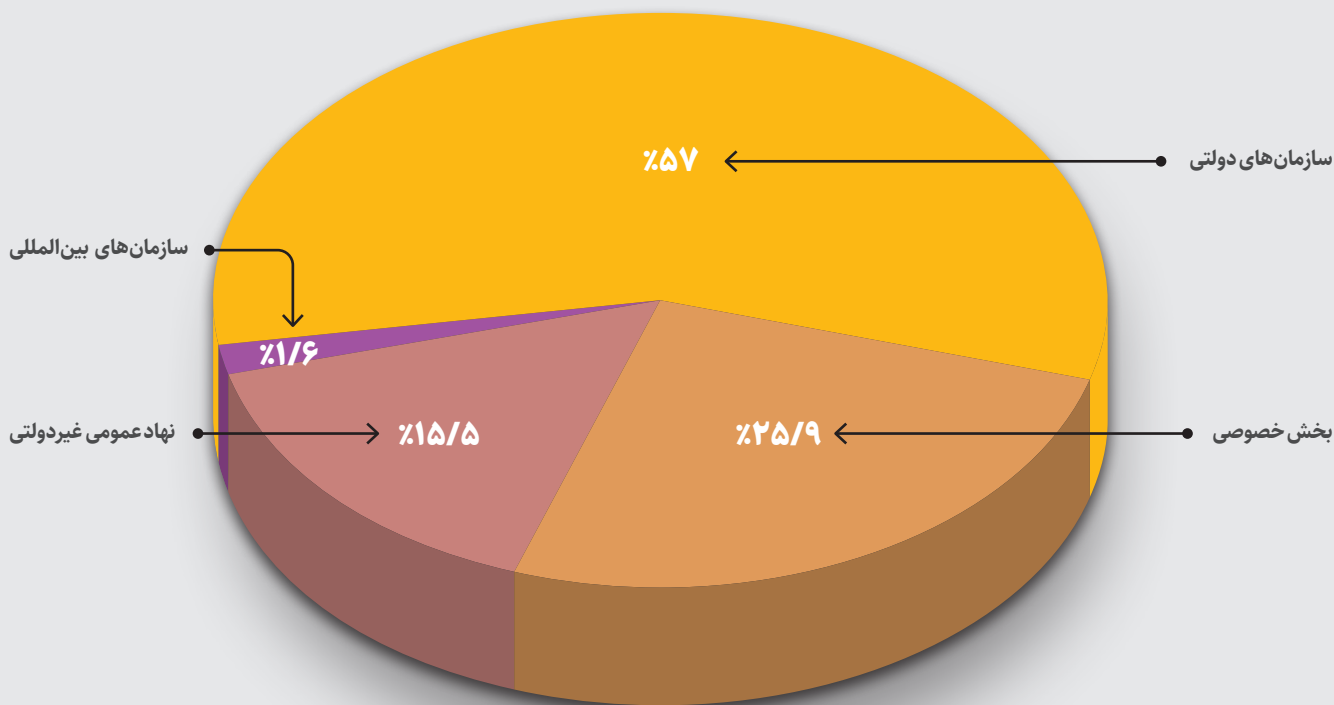

نمودار (۱۲) سهم (درصد) سازمان‌های طرف قرارداد از ارزش قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

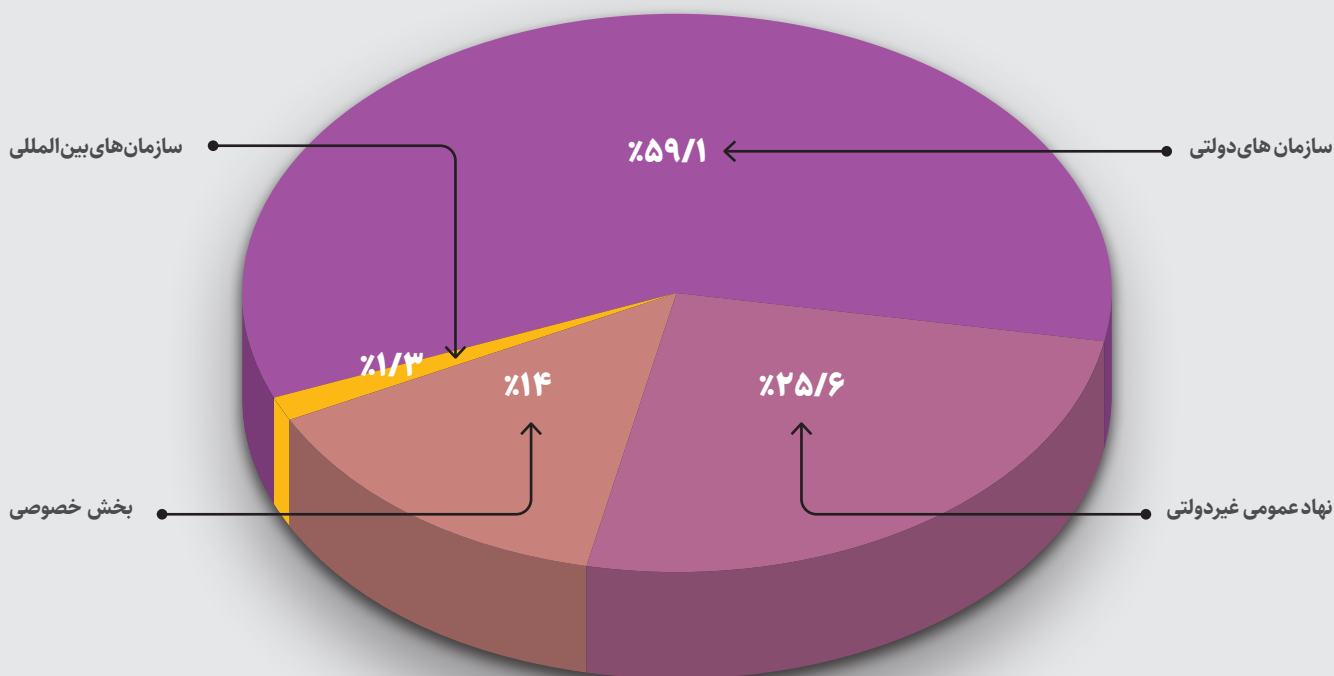

* نهاد عمومی غیردولتی: سازمان‌های مشخصی که با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی دارد، تشکیل می‌شوند؛ مانند شهرداری‌ها.

نمودار (۱۳) سهم (درصد) سازمان‌های طرف قرارداد از تعداد قراردادهای منعقد شده در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

نمودار (۱۴) سهم (درصد) سازمان‌های طرف قرارداد از ارزش قراردادهای برون‌دانشگاهی منعقد شده در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

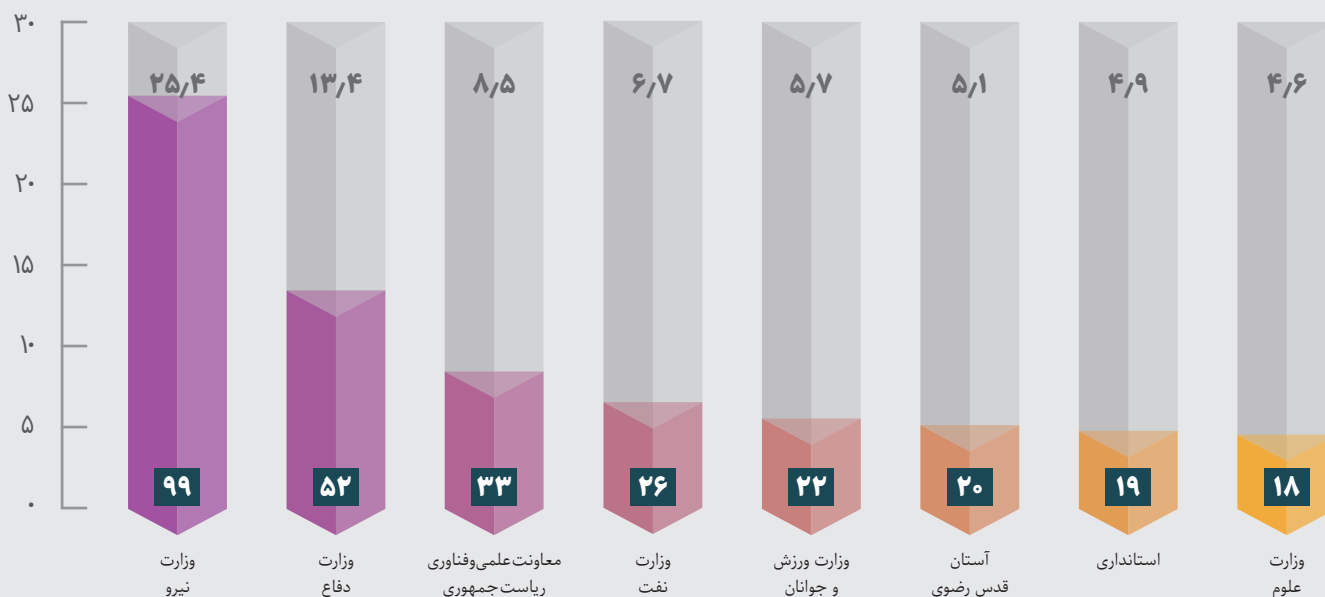

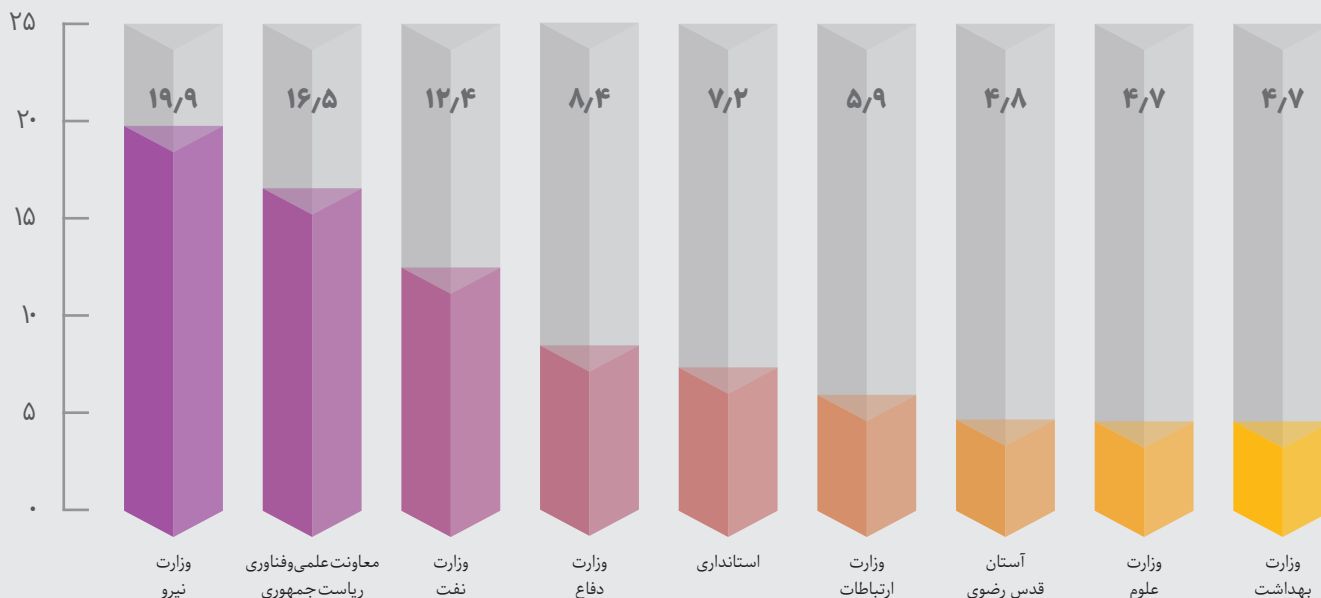
قراردادهای منعقد شده با سازمان‌های دولتی در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

در طی سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹، ۵۷ درصد از قراردادهای برون دانشگاهی با ارزش ۳۶۲،۸۲۵ میلیون ریال با سازمان‌های دولتی منعقد گردیده است که در نمودار شماره (۱۵) و شماره (۱۶) تعداد و درصد میالغ قراردادهای دولتی به تفکیک مهم‌ترین سازمان‌های طرف قرارداد دولتی آمده است. سازمان‌هایی که درصد قابل توجهی قرارداد با دانشگاه داشته‌اند، به عنوان مهم‌ترین سازمان‌های دولتی در نظر گرفته شده‌اند.

نمودار (۱۵) تعداد و درصد از کل قراردادهای برون دانشگاهی دولتی منعقد شده به تفکیک مهم‌ترین سازمان‌های دولتی ۱۳۹۶-۱۳۹۹

نمودار (۱۶) سهم (درصد) ارزش قراردادهای برون دانشگاهی دولتی از کل ارزش قراردادهای دولتی منعقد شده به تفکیک مهم‌ترین سازمان‌های دولتی ۱۳۹۶-۱۳۹۹

۱۵٫۶ درصد سایر میالغ مربوط به سایر سازمان‌های دولتی مانند وزارت آموزش و پرورش، وزارت ورزش و جوانان، وزارت جهاد کشاورزی و ... است.

قراردادهای منعقد شده با نهادهای عمومی غیردولتی و بخش خصوصی

در طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۶ و در بین نهادهای عمومی غیردولتی، ۸۴ درصد از تعداد قراردادهای با شهرداری مشهد بوده است که ارزش این قراردادها ۹۲ درصد از کل قراردادهای برون دانشگاهی با نهادهای عمومی غیردولتی است. همچنین تعداد قراردادهای بخش خصوصی، ۱۷۷ قرارداد بوده است که مبلغ میانگین ارزش قراردادهای، ۴۸۵ میلیون ریال بوده است.

قراردادهای منعقد شده با سازمان‌های بین‌المللی

در طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۶، ۱/۶ درصد از قراردادهای برون دانشگاهی با ارزش ۸،۰۰۱ میلیون ریال با سازمان‌های بین‌المللی منعقد گردیده است که در جدول شماره (۱) جزییات آن بیان شده است.

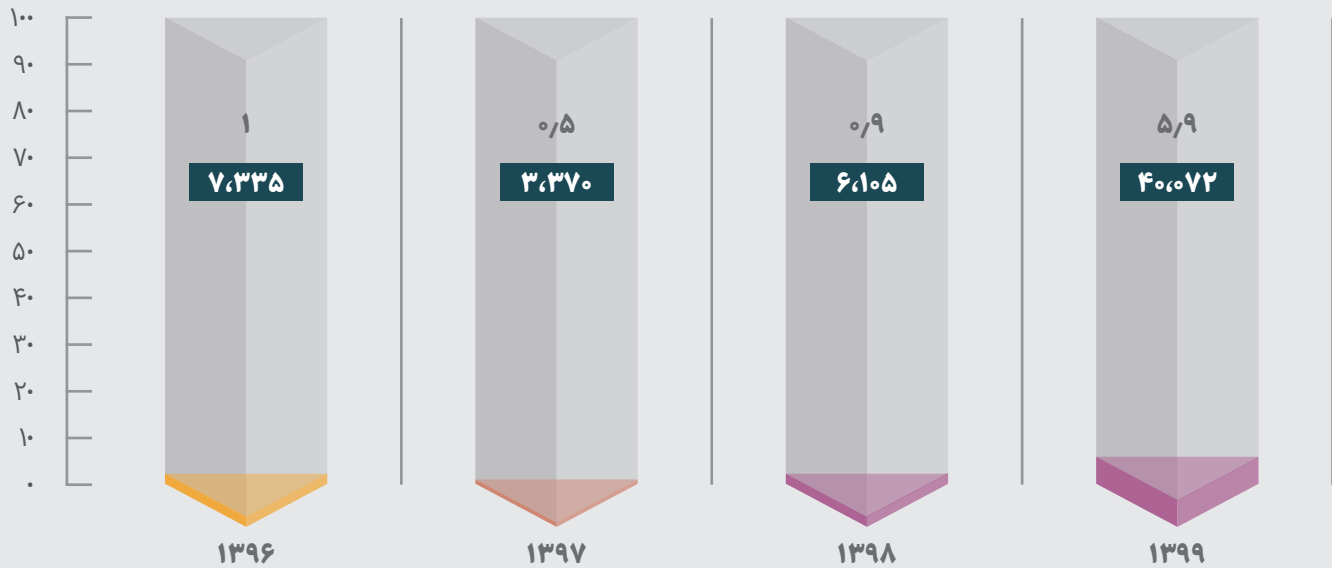
جدول (۱) قراردادهای برون دانشگاهی منعقد شده با سازمان‌های بین‌المللی در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

سال	عنوان	سازمان طرف قرارداد	گروه آموزشی مجری
۱۳۹۶	مطالعه امکان‌سنجی تأسیس شعبه بین‌المللی دانشگاه فردوسی مشهد در کشور عراق	جامعه الکفیل عراق	مدیریت
	کنترل بیولوژیکی درخت سنجد در ایران	مرکز تحقیقات بین‌المللی کشاورزی و علوم زیستی (CABI)	اگروتکنولوژی
	کنترل بیولوژیکی گیاه هرز تلخه در ایران	مرکز تحقیقات بین‌المللی کشاورزی و علوم زیستی (CABI)	اگروتکنولوژی
۱۳۹۷	تدوین پروتکل مراقبت از کودکانی فاقد مراقب کارآمد مقیم شیرخوارگاه و خانه‌های کودکان بی سرپرست و بد سرپرست	سازمان بین‌المللی یونیسف	روانشناسی مشاوره و تربیتی
	Relationship between slow oscillation slope and memory consolidation during sleep - impact of weak electric stimulation	بنیاد علم آلمان DFG	مهندسی برق
	Evaluating of physiological responses and effects of bio stimulants/ SLs in combination with SoluPotasse and KTS on the yield and quality parameters of tomato germplasm under drought stress	شرکت تسندرلو بلژیک	بیوتکنولوژی و به‌نژادی گیاهی
	ارزیابی اثر کودهای کلسیم و پتاسیم بر زعفران	شرکت تسندرلو بلژیک	اگروتکنولوژی
۱۳۹۸	انجام آزمایشات فشاری سه محوری نیروگاه و سد دهنه دره در ولایت فاریاب کشور افغانستان	شرکت تروت لند افغانستان	مهندسی عمران
	Evaluation of TKInt fertilizers application on Saffron yield and quality, KTS and CaTs evaluation on Saffron in iran (To validate the result from last year)	شرکت تسندرلو بلژیک	اگروتکنولوژی
۱۳۹۹	Intercultural Communications between Central Asian Countries and Iran according to Cultural Elite	موسسه مطالعات بین‌المللی آسیای مرکزی - ایکاس	علوم اجتماعی
	چگونگی ارتباط ده‌هائین کچالوکار بامارکیت در ولایت بامیان	دانشگاه بامیان افغانستان	اقتصادکشاورزی

قراردادهای داخلی در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

آمار و اطلاعات نمودار شماره (۱۷) و جدول شماره (۲) نشان می‌دهد که ۴۷ قرارداد داخلی با سهم ۶٫۴ درصد از کل قراردادهای منعقد شده و با ارزش ۵۶٫۸۸۲ میلیون ریال، در طی سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹ مربوط به تقاضای واحدهای داخل دانشگاه بوده است. دانشکده مهندسی با ۴۶٫۸ درصد، بیشترین سهم را در قبول اجرای طرح‌های پژوهشی داخلی داشته است.

نمودار (۱۷) درصد از کل ارزش قراردادهای تقاضا محور منعقد شده و ارزش قراردادهای داخلی (میلیون ریال) در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

جدول (۲) تعداد قراردادهای داخلی به تفکیک دانشکده مجری در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۹

جمع	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	دانشکده مجری
۵	۲	۲	۰	۱	ادبیات و علوم انسانی
۱	۰	۱	۰	۰	حقوق و علوم سیاسی
۲	۱	۱	۰	۰	دامپزشکی
۲	۱	۰	۰	۱	علوم
۷	۴	۳	۰	۰	علوم اداری و اقتصادی
۵	۰	۲	۱	۲	علوم تربیتی و روانشناسی
۱	۱	۰	۰	۰	علوم ریاضی
۲	۱	۱	۰	۰	کشاورزی
۲۲	۴	۳	۱۰	۵	مهندسی
۴۷	۱۴	۱۳	۱۱	۹	جمع

نشانی: سازمان مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد، معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع

تدوین: گروه نظارت راهبردی و سیستم اطلاعات مدیریت

تلفن: ۰۵۱-۲۸۸۰۲۳۰۰

E-Mail: vpb@um.ac.ir